

**Menighedsplejen
i Danmark**

Sammen i tro, håb og handling

Naturen ind i kirken og kirken ud i naturen

Af diakonikonsulent Eva Green Meinel og Naturudvalget

I Menighedsplejen i Danmark har vi oprettet et Naturudvalg, der skal inspirere kirkerne til at inddrage naturen i deres sociale og diakonale arbejde, i sjælesorg og forkyndelse.

"Uafbrudt stilhed, ingen er til stede og alligevel taler alt konstant til dig"

Kierkegaard om naturens "guddommelige distraktion"

Naturen har altid spillet en central rolle i menneskets liv. Fra tidernes morgen har mennesket været afhængig af naturen for at overleve og trives. I vores moderne samfund kan vi dog opleve en adskillelse fra naturen i vores hverdag med teknologi, travlhed og byliv.

Menighedsplejens Naturudvalg er blevet nedsat med det formål at udforske metoder til at integrere naturen i kirkerens arbejde. Medlemmerne består af præster, der afholder sjælesorgssamtaler under kajak-roning, vinterbadning, arbejde med planter mv. Flere medlemmer leder pilgrimsvandring i naturen, der skaber trivsel og "kirke med fødderne". En præst har bygget et shelter i præstegårdshaven, hvor han underviser konfirmander, en anden præst har lavet en sorghave på kirkegården, hvor der nu også er høns. Et medlem har et haverefugie og endnu et laver havearbejde med stressramte i kirkens gårdhave. En flok natur-ildsjæle, der gerne vil inspirere andre i kirken!

Udvalget blev nedsat i 2022 og har som en af de første opgaver valgt at udarbejde et idé-katalog, der indeholder eksempler på, hvordan medarbejdere og frivillige i kirker kan bruge naturen som en ressource i deres arbejde.

Idé-kataloget vil indeholde en beskrivelse af, hvorfor det er så godt for mennesket at være i naturen, og hvilke potentialer, der er i forhold til det kirkelige arbejde. En vigtig pointe vil være, at det ikke er endnu en opgave, man som præst eller kirke-kulturmedarbejder skal påtage sig i en ellers travl hverdag, men en måde, hvor det kan være enkle og mere naturligt at forkynde, holde sorg-grupper, have sjælesorgssamtale, lave familiearbejde, skabe diakonale fællesskaber osv. Dette ved aktivt at inddrage naturen i kirkens arbejde og omgivelser og skabe livgivende pauser. Publikationen vil blive udgivet i slutningen af 2023.

Men hvorfor er det relevant?

Gudsnærvær og helbredelse

I naturen kan vi få en dybere kontakt til Gud og det åndelige. Der er, hvad Kierkegaard taler om, når han skriver om "uafbrudt stilhed, ingen er til stede og alligevel taler alt konstant til dig". Naturen er en del af Guds skaberværk, og her er Helligånden særligt til stede. Den distraherer os fra sindets konstante tendens til at skabe – som Peter Bastian i bogen "Altid Allerede Elsket" beskriver det - et kommentarspor på livet med tanker og associationer, der fjerner os fra det virkelige, levede liv. Øjeblikket i naturen med stilhed, refleksion, bøn, meditation og sang kan give mennesker en oplevelse af Guds nærvær på en unik måde med uanede muligheder for dybde.

Samtidig kan naturen også være en kilde til en styrket indre sansning af kroppen, til helbredelse og fornyet energi. DR beskriver i en tv-serie om dr-værter, der tager ud i naturen for at få "det pusterum, som kun naturen kan give." Naturen kan noget særligt. Det understøttes også i forskning på området, der viser, at ophold i naturen i to timer om ugen har en positiv indvirkning på både fysisk og psykisk velvære. Naturen kan reducere stress, angst og depression, samt forbedre koncentration og kreativitet og skabe positive følelser. Ved at inddrage naturen i kirkens aktiviteter,

kan kirken tilbyde et helbredende rum, hvor mennesker kan finde ro, styrke, trøst og håb.

Se på himlens fugle og læg mærke til markens liljer (Matthæusevangeliet Kap. 6)

Naturen er i sig selv et udtryk for Guds fantastiske skaberværk, og i mange af evangeliernes lignelser og fortællinger ser vi naturen beskrevet – sædekornet, vintræet, himlens fugle og markens liljer, det levende vand – som metaforer til at beskrive den kristne religiøse og åndelige vækst og fordybelse.

Pilgrimspræsterne, der tager deres deltagere ud på vandringer, bruger ofte elementer i naturen som et pædagogisk værktøj. For eksempel kan et træ symbolisere vækst og forvandling, og at vandre over en bro ved en å kan repræsentere forandring og fornyelse.

At tro er at læne sig ind i det ubeskrivelige, at have tillid til det usynlige. Naturen er ofte forunderlig og ubeskrivelig i dens skønhed, og det kan skabe en dybere intuitiv forståelse af Guds storhed og kærlighed til sit skaberværk, som mennesker jo er en del af.

Respekt for skaberværket og for dets ressourcer

Ved at inddrage naturen i det kirkelige arbejde vil mennesker opleve naturens positive påvirkning både fysisk, psykisk og åndeligt. En ydmyghed opstår og en forståelse for behovet for at bevare og beskytte vores naturressourcer for fremtidige generationer via bæredygtighed, biodiversitet og økologi.

Klimaforandringer kan blive til resignation hos den enkelte. Det gør alligevel ingen forskel, hvordan jeg handler. Men at skabe nogle små natur-oaser ved at tilplante højbede ved kirken med insekt- og bi-blomster og opleve, hvordan insekterne flokkes om blomsterne med summen, kan skabe et håb. En modvægt mod den angst klimaforandringerne udløser hos mange. En modvægt, som kan skabe grobund for flere handlinger. Og en bevidsthed om, at det er forbundet med vores kristne ansvar at pleje og bevare Guds skaberværk.

Natur som brobygger

At skabe natur i og omkring kirken kan også udvikle en stærkere forbindelse til lokalsamfundet. For eksempel kan udendørsaktiviteter såsom natur-gudstjenester eller pilgrimsvandring for kirkegængere styrke fællesskabsfølelsen og engagementet i kirken. Det kan også være en måde at nå ud til mennesker, der måske ikke normalt deltager i kirkelige aktiviteter, men som kan være åbne for at deltage i naturoplevelser.

Kursus i NATUR-DIAKONI

Som en opfølgning på idé-kataloget, har Menighedsplejens Naturudvalg indgået et samarbejde med Kursuscenteret Emmaus i Haslev, om at tilbyde kurser i at inddrage naturen i det kirkelige arbejde til præster, medarbejdere i kirker og frivillige. Det første kursus i NATUR-DIAKONI er planlagt til slutningen af september 2023, hvor deltagerne vil lære at holde andagt i naturen, guide pilgrimsvandring, skabe naturfordybelse i diakoni-projekter og meget mere.

Se om kurset på vores hjemmeside:

<https://www.menighedsplejen.dk/kurser/kurstilmelding/2024-09-12-naturdiakoni>

Naturudvalget består af kirkefolk, som samtidig er naturmennesker, alle med mange års erfaring.

Naturudvalget:

Pilgrimspræst i Stege-Vordingborg Provsti samt sognepræst i Vordingborg Kirke og for Oringe Psykiatriske Hospital, Elizabeth Knox-Seith (Formand for Naturudvalget)

Konsulent på Emmaus Kursuscenter, leder af pilgrimsvandring, Tom Bangslund Hansen

Sognepræst i Apostelkirken på Vesterbro, København, formand for Areopagos danske medlemsforenings udvalg, Thomas Frovin

Leder af Haverefugiet i Sorø, sygeplejerske Ella Hilker

Sognepræst i Sankt Nicolai Kirke, Ungdomspræst i Kolling, Benjamin König

Udviklingskonsulent i Dansk Kristelig Sygeplejeforening (DKS), Annette Langdahl (Bestyrelsesmedlem i MDK)

Sognepræst i Engum Kirke, Retræteleder Poul Martin Langdahl

Sognepræst i Veng-Mesing, Grøn kirke og pilgrimspræst i Aarhus Stift, Lise Palstrøm

Diakoni Kirke-kulturmedarbejder i Islebjerg Kirke, Anna-Marie Lauenstein

Sognepræst i Fredens Kirke i Svendborg, efteruddannelse i haveterapi, Lars Peter Wandsøe Kristiansen

Diakonikonsulent i Menighedsplejen i Danmark og projektleder i Stressfri i Folkekirken, Eva Green Meinel (Sekretær for Naturudvalget)